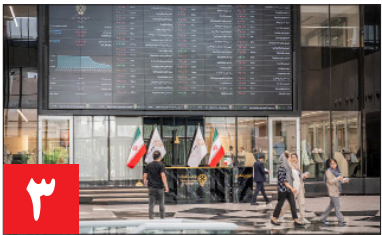

بازگشت به عقب در صنعت هوایی

سقف تاریخی در تیررس بورس

چالش اقتصادی فراوانی نفت

شروع حدادی با فرار از مدیریت درویشی

تبخیر یارانه‌های ارزی

به‌طوری‌که شاخص قیمت گوشت قرمز و گوشت ماکیان، که نهاده‌های دامی آنها از تخصیص ارز با نرخ...

صفحه ۲

هر منطقه آزاد، یک قطب اقتصادی

دکتر سیدعلی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی در این نشست گفت: مناطق آزاد ایران آزاد نیست...

صفحه ۴

ابزار ناکارآمد ارزان‌سازی

سیاستی که طی سال‌های گذشته در قالب طرح‌های متعدد تعزیراتی اجرا شده، اما نه تنها...

صفحه ۶

بازگشت به عقب در صنعت هوایی

کرویم حسن پور - نزاع بر سر قیمت بلیت هواپیما، در نهایت منجر به بازگشت به عقب و حرکت بر مدار قیمت‌گذاری دستوری در فرمی جدید شد.

صحبت‌های اخیر معاون سازمان هواپیمایی کشوری نشان می‌دهد، ایرلاین‌ها از این پس مجبور خواهند شد، از یک فیلتر دستوری (ستاد تنظیم بازار) برای تغییر قیمت بلیت هواپیما عبور کنند، حال آنکه انتظار این رفت با اصلاح مسیری که از سال گذشته و با رای دیوان عدالت اداری مبنی بر آزادسازی قیمت‌ها در پیش گرفته شد، اقتصاد صنعت هوایی بسا ایجاد تعادل میان حقوق مصرف‌کننده و شرکت‌های ارائه دهنده خدمات، در مسیر ارتقا حرکت کند.

بازگشت به عقب در صنعت هوایی

مداخله در قیمت بلیت هواپیما در حالی مورد توجه دولت قرار گرفته که خدمات این صنعت در زمره خدمات لوکس محسوب می‌شود و از جنس خدمات ضروری با کالاهای اساسی نیست؛ بنابراین قاعدتا نباید هدف مصوبات ناظر بر کنترل مستقیم قیمت باشد.

حمیدرضا صانعی، معاون هوانوردی و امور بین‌الملل سازمان هواپیمایی کشور، با توضیح صورت‌بندی جدید افزایش قیمت بلیت هواپیما، از رویکردی سخن گفت که می‌توان آن را به «بازگشت قیمت‌گذاری دستوری با ادبیات جدید» تغییر کرد. به گفته صانعی، مقرر شد سازمان هواپیمایی کشوری ضمن هماهنگی با وزارت راه و شهرسازی نسبت به تعدیل هزینه‌های بخش ارزی بر اساس مستندات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدام کند. ایرلاین‌ها دیگر به دنبال نوسان ارزی، راسا امکان تغییر قیمت‌ها را نخواهند داشت. درخواست سازمان هواپیمایی مبنی بر افزایش قیمت‌ها، ابتدا باید توسط بانک مرکزی بررسی، میزان افزایش قیمت تعیین شود و با هماهنگی وزارت راه و شهرسازی به سرانجام برسد. به گفته معاون سازمان هواپیمایی کشور این اقدام با هدف انطباق قیمت بلیت هواپیما با هزینه‌های ارزی واقعی بخش و الزام‌های تعیین‌شده از سوی مراجع بالادستی صورت خواهد گرفت. صانعی بزرگ‌ترین مساله صنعت حمل‌ونقل هوایی در ماه‌های اخیر را تغییر منبع تامین ارز شرکت‌های هواپیمایی می‌داند که با انتقال عرضه از «تالار اول» به «تالار دوم» منجر به افزایش حدود ۴۰ هزار تومانی قیمت ارز برای آنها شده است و به طور مستقیم بر قیمت تمام‌شده بلیت تاثیر گذاشته است.

با این حال، رویکرد اتخاذ شده بر اثبات ضرورت و میزان افزایش قیمت به نهاد بالادستی بنا شده است که در واقع همان رویکرد قیمت‌گذاری دستوری است. در همین چارچوب، تشکل‌های هواپیمایی کشوری، بانک مرکزی و وزارت راه و شهرسازی وظایف مشخصی در چارچوب مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی بر عهده گرفته‌اند تا نرخ‌گذاری بلیت هواپیما با شفافیت و بر پایه مستندات رسمی انجام شود.

به گفته معاون سازمان هواپیمایی، بر اساس مصوبه شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا، هرگونه تعدیل (افزایش) نرخ در خدمات، از جمله بلیت هواپیما، مشمول اخذ مجوز از کارگروه تنظیم بازار شده است. در همین چارچوب، تشکل‌های هواپیمایی موظفند مستندات و دلایل ضرورت افزایش قیمت را ابتدا به سازمان هواپیمایی کشوری ارائه کنند تا پس از بررسی، برای تصمیم‌گیری نهایی به ستاد تنظیم بازار ارسال شود.

شرایط رقابتی در قیمت‌گذاری بلیت هواپیما شده اشاره کرد: در ایران از محتوای بسته سیاستی مفصل آزادسازی بازار حمل‌ونقل که در کشور مثل هند به صورت کامل اجرایی شده است، فعلا فقط یک جزء به طور کامل اجرا شده و آن حذف دخالت دستوری دولت در قیمت‌گذاری بلیت هواپیما است؛ اما خبری از دست‌کم سه اقدام مکمل دیگر شامل تقویت سازوکار حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان، رتبه‌بندی ایرلاین‌ها و باز شدن تدریجی آسمان به روی ایرلاین‌های خارجی به‌منظور برقراری شرایط رقابتی نیست.

در این گزارش همچنین به ضرورت نظارت بر الگوریتم‌های تعیین قیمت بلیت، به جای هر نوع مداخله مستقیم در بازار پرداخته شد.

مهاکتون الگوریتم قیمت‌گذاری در ایران، از قاعده شفاف و ساختارمند، همانند آنچه در دیگر کشورهای دنیا مورد استفاده قرار می‌گیرد، برخوردار نیست.

الگوریتم‌های قیمت‌گذاری معمولا قیمت بلیت هواپیما را با استفاده از اطلاعاتی از قبیل رزروهای گذشته، ظرفیت باقی‌مانده و میزان متوسط تقاضا برای یک مسیر و همین‌طور احتمال فروش سندی‌های بیشتر تعیین می‌کند؛ ضمن اینکه تمام هزینه‌های عملیاتی شرکت‌ها در آنها لحاظ می‌شود.

رویکرد اتخاذ شده بر اثبات ضرورت و میزان افزایش قیمت به نهاد بالادستی بنا شده است که در واقع همان رویکرد قیمت‌گذاری دستوری است.

تجربه جهانی شرکت‌های هواپیمایی بزرگ و معتبری همچون لوفت‌هانزا، ای‌فرانسیس و بریتیش ایرویز از الگوریتم نوینی در قیمت‌گذاری استفاده می‌کنند که به قیمت‌گذاری پیوسته (Continuous Pricing) معروف است. این رویکرد به شرکت‌های هواپیمایی اجازه می‌دهد تا پیشنهادهای شخصی‌سازی شده را فراتر از ساختارهای قیمت‌گذاری ثابت و سنتی دنبال کنند. در این سیستم شرکت‌ها می‌توانند هنگام دریافت درخواست رزرو، قیمت‌هایی در یک بازه پیوسته ارائه دهند.

البته توجه به حقوق مصرف‌کننده در این سیستم برای ایرلاین‌ها مهم است، برای نمونه لوفت‌هانزا اعلام کرده است در صورتی این سیستم را اعمال خواهد کرد که «مشتري از مزیت قیمتی برخوردار باشد».

اما شرکت‌های هواپیمایی در ایران هنوز بر مدار چنین الگوریتم‌هایی حرکت نکرده‌اند و میزان تاثیر متغیرهای مختلف بر قیمت نهایی بلیت، برای مسافران مبهم است. یکی از اقدامات دولت‌ها به این ترتیب از منصفانه بودن قیمت‌های اعلامی و رقابت سالم در بازار، اطمینان حاصل می‌کنند و مسافران نیز با اطمینان از اینکه در یک بازار رقابتی، امکان سوءاستفاده وجود ندارد، از خدمات آن بهره‌مند می‌شوند. به هر روی، در نبود رویکردهای رگولاتوری که باید از همان ابتدا، توام با حذف دخالت دولت از قیمت‌گذاری بلیت هواپیما اعمال می‌شد، اکنون دولتمردان در صدد نوعی بازگشت به عقب در روال تعیین قیمت در این بازار هستند.

فرآیند چندلایه قیمت‌گذاری

به گزارش «دنیای اقتصاد»، بازار هواپیمایی ایران همواره به رگولاتور نیاز داشته و دارد، اما رگولاتوری نباید با قیمت‌گذاری مترادف تلقی شود. رویکرد جدید اعلام شده برای تعیین قیمت بلیت هواپیما، با ایجاد یک فرآیند چندلایه تصمیم‌گیری، انگیزه ایرلاین‌ها برای حضور در بازار حمل‌ونقل مسافری را کاهش خواهد داد.

وزارت راه و شهرسازی باید به جای پذیرش هر نوع مداخله دولتی در تایید یا عدم تایید افزایش قیمت بلیت، راهکاری برای نظارت پایدار و مستمر بر الگوریتم‌های قیمت‌گذاری بلیت هواپیما طراحی کند و به تبع آن، برقراری رقابت سالم در بازار تضمین شود. همچنین پیش‌بینی سازوکارهای موثر رعایت حقوق مسافران، در همراهی آنها هنگام التهابات قیمتی ناگزیر ناشی از تلاطم قیمت ارز، موثر است.

در نهایت نباید از نظر دور داشت که ذات مصوبه ستاد تنظیم بازار، حمایت از مصرف‌کنندگان در برابر نوسان قیمت کالاهای ضروری است؛ درحالی‌که حمل‌ونقل هوایی، خدمات لوکس محسوب می‌شود که دایره مصرف‌کنندگان آن بسیار محدود است و اساسا ویژگی لازم و کافی برای اینکه هدف سیاستگذاری‌های کنترل قیمت قرار گیرد را ندارد.

روزنامه در اقتصاد

شنبه ۱۰ آذر ۱۴۰۴ شماره ۸۰۶ www.marzeghtesad.ir

♥ نوسان محدود بازارها

بازار ارز و طلا در روز گذشته با نوساناتی محدود اما معنادار همراه شده دلار و سکه افزایش یافتند، اما طلای ۱۸ عیار اندکی کاهش قیمت را تجربه کرد. همزمان، ابلاغ دستورالعمل جدید ارزی بانک مرکزی، خبرهای سیاسی درباره ازسریگیری مذاکرات و اصلاح قانون بانک مرکزی بر فضای بازار تاثیر گذار بودند. در معاملات روز گذشته، بازار ارز و طلا با نوساناتی محدود اما معنادار همراه شد. دلار آزاد با رشد ۴۰۰ تومانی از ۱۰۸ هزار و ۱۴۰ تومان به ۱۰۸ هزار و ۵۴۰ تومان رسید. سکه امامی نیز با افزایش ۱۲۰ هزار تومانی از ۱۱۱میلیون و ۶۸۵ هزار تومان به ۱۱۱میلیون و ۸۰۵ هزار تومان صعود کرد. در مقابل، طلای ۱۸ عیار برخلاف دو بازار دیگر، با کاهش ۴۰ هزار تومانی در سطح ۱۰میلیون و ۵۵۲ هزار تومان ایستاد. به گفته فعالان بازار، این واگرایی قیمتی ناشی از مجموعه‌ای از تحولات اقتصادی و سیاسی اخیر بوده که بر انتظارات کوتامدّت معامله‌گران اثر گذاشته است.

یکی از مهم‌ترین خبرهای روز، ابلاغ ترتیبات جدید تأمین ارز برای بازپرداخت تسهیلات صندوق توسعه ملی بود. بر اساس دستورالعمل تازه بانک مرکزی، تسهیلات‌گیرندگان می‌توانند درآمدهای ارزی از محل صادرات هستند، می‌توانند اقساط خود را از ارزی که از طریق «تالار اول مرکز مبادله ارز و طلا» و با نرخ رسمی حواله تأمین می‌شود، پرداخت کنند. این تصمیم با هدف جلوگیری از زیان ناشی از نوسانات نرخ ارز برای بانکهای تولیدی و کاهش فشار تقاضا در بازار آزاد اتخاذ شده است. تحلیلگران معتقدند که اجرای این سیاست می‌تواند در میان‌مدت به کاهش نوسان نرخ ارز تجاری و بهبود شفافیت در نحوه بازپرداخت تسهیلات ارزی کمک کند. در کنار این تحولات اقتصادی، اخبار سیاسی نیز بر فضای بازار اثر گذار بود. سخنگوی دولت در نشست خبری خود اعلام کرد که وزارت امور خارجه «پیام‌های برای از سگریی مذاکرات» دریافت کرده است. هرچند جزئیات این پیام‌ها منتشر نشده، اما همین خبر، امیدواری‌هایی را نسبت به احتمال کاهش تنش‌های دیپلماتیک و رفع بخشی از محدودیت‌های ارزی در میان فعالان بازار ایجاد کرد.

با این حال، فعالان معتقدند تا زمانی که این پیام‌ها به گفت‌وگوهای عملی منجر نشود، تأثیر آن بر بازار کاه خواهد بود. از سوی دیگر، مجلس شورای اسلامی نیز اصلاحیه شورای نگهبان بر قانون بانک مرکزی را تأیید کرد. بر اساس این اصلاح، بانک مرکزی موظف است نرخ‌های خرید و فروش ارز را بصورت شفاف و منظم اعلام کند. این تصمیم بر راستای تقویت پاسخگویی و انضباط ارزی ارزیابی می‌شود و می‌تواند در صورت اجرا، بخشی از فضای غیررسمی بازار را محدود کند.

در حوزه تجارت خارجی نیز، آمار جدید بانک مرکزی نشان داد که از ابتدای سال تا هم آبان‌ماه، مجموع ارز تخصیص‌یافته برای واردات کالا و خدمات به بیش از ۲۴میلیارد و ۴۷۷میلیون دلار رسیده است. از این میزان، حدود ۹میلیارد دلار به واردات کالاهای اساسی و دارو، و بیش از ۲۴میلیارد دلار به بخش تجارت و بازرگانی اختصاص یافته است. این ارقام بیانگر تدوام حمایت ارزی از بخش‌های حیاتی اقتصاد در شرایط محدودیت منابع ارزی است.

در مجموع، بازار ارز و طلا در حالی هتته را با نوسان محدود آغاز کرده که مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی و سیاسی در حال بازتعریف انتظارات فعالان است. کارشناسان معتقدند تدوام ثبات در بازار ارز منوط به هماهنگی سیاست‌های پولی، ارزی و دیپلماتیک خواهد بود؛ در غیر این صورت، هرگونه سیگنال منفی از مذاکرات یا تضعیف سیاست‌های کنترل‌ی می‌تواند بار دیگر محرک رشد نرخ‌ها شود.

♥ چهار درس تاریخی به سرمایه‌گذاران

تحلیلگران بلومبرگ اخیراً در گزارشی تحلیلی، به بررسی چهار درس تاریخی مهم برای سرمایه‌گذاران بلندمدت پرداختند که بر اساس گزارش سالانه «بازده دارایی‌های بلندمدت» پژوهشکده دیوی‌جانک استخراج شده است. این گزارش داده‌های مربوط به بازده سکه‌ای (پس از تورم) انواع دارایی‌ها را در بازه ۲۰۰ ساله و در ۵۶ دراز جهانی بررسی می‌کند و نتیجه‌گیری‌های آن برای استراتژی‌های بلندمدت سرمایه‌گذاری بسیار راهگشاست.

درس اول این است که نگهداری نقدینگی فقط برای مواقع اضطراری مناسب است و نه برای ساختن ثروت بلندمدت. داشتن پول نقد اهمیت دارد؛ چون نقش صندوق اضطراری را ایفا می‌کند و همچنین به سرمایه‌گذار امکان می‌دهد در فرصت‌های مناسب وارد بازار شود. با این حال، بر اساس داده‌های تاریخی، نگهداری نقدینگی برای دوران بازنشستگی یا اهداف بلندمدت کارایی ندارد. طی ۲۰۰ سال گذشته، پول نقد در سانی واقعی سالانه حدود دو درصد از ارزش خود را از دست داده است، حتی «سناد اعتباری کوتاه‌مدت» که نقدترین ابزار مالی با بهره هستند، طی دو قرن اخیر، تنها سالانه ۱.۹ درصد سود حقیقی (تعدیل شده با تورم) داده‌اند. این در حالی است که بازار سهام به طور میانگین ۴.۹ درصد و اوراق قرضه دولتی ۲.۶ درصد بازدهی حقیقی سالانه داشته‌اند. البته در بازه‌های کوتاه‌تر، مثلاً پنج‌ساله، احتمال دارد سهام از نقدینگی عقب بماند، اما در اقق ۱۸ ساله، به جز دوره‌های خاص تاریخی اروپا و ژاپن حول جنگ‌های جهانی، تقریباً همیشه سهام بهتر عمل کرده است. در آمریکا حتی یک دوره ۲۵ ساله از ۱۵۰ سال گذشته وجود ندارد که نگهداری سهام از «کنز پول» عملکرد ضعیف‌تری داشته باشد. در نتیجه، پول نقد فقط برای اضطرار نیاز می‌شود و نه برای رشد سرمایه.

نظاره‌گر ورود پول حقیقی‌ها بود و ۶۶میلیارد تومان پول حقیقی وارد بازار سهام شد.

بورس در نقطه تعادل

پس از رشد بیش از ۳۰ درصدی شاخص کل بورس در دو ماه اخیر، نشانه‌هایی از بازسازی بازار سهام را می‌توان به روشنی دید. امری که می‌تواند نویددهنده تداوم روند متعادل و تحلیل‌محور در روزهای آینده باشد. شاخص کل بورس تهران از هشتم شهریور ماه تاکنون رشدی بیش از ۲۴ درصدی را تجربه کرده است. شاخص هموزن نیز در همین بازه زمانی حدود ۲۳درصد افزایش یافته است. کارشناسان معتقدند بازار پس از این رشد قابل توجه، در نقطه‌ای قرار گرفته که نیاز به استراحت و تجدید قوا دارد؛ چراکه شاخص کل در آستانه سقف تاریخی خود حرکت می‌کند و عبور از این سطح مقاومتی نیازمند ورود پول تازه و انتشار گزارش‌های مالی قوی از سسوی شرکت‌هاست. به گفته تحلیلگران، بخش عمده رشد اخیر بازار تحت‌تاثیر ورود پول حقیقی، حمایت نهادهای مالی و انتشار اخبار مثبت در خصوص صنایع بزرگ از جمله پتروشیمی و بانکی بوده است. تزریق پول از سوی بازیگران حقوقی نیز به حفظ وضعیت مثبت بازار در هفته‌های گذشته کمک کرده است. با این حال، ادامه مسیر صعودی نیازمند آن است که اثر متغیرهایی چون افزایش نرخ ارز، بهبود سودآوری شرکت‌ها و انتشار گزارش‌های فصلی مطلوب در صورت‌های مالی نمایان شود تا اطمینان سرمایه‌گذاران تقویت شود.

از منظر تحلیلی، کارشناسان تأکید می‌کنند که بازار در مرحله‌ای قرار گرفته که انتخاب دقیق کلاس دارایی و سهام اهمیتنی مضاعف یافته است. بازدهی اخیر موجب شده بخشی از سرمایه‌گذاران به سمت شناسایی سود حرکت کنند، اما همزمان بسیاری از نمادها که از منظر بنیادی در موقعیت جذابی قرار دارند، می‌توانند با اتکا به گزارش‌های مثبت خود مورد توجه قرار گیرند. در شرایط کنونی، نرخ بارده بدون ریسک در بازار اوراق حدود ۳۳ تا ۳۵درصد و بازده انتظاری طلا بین ۱۵ تا ۲۰ درصد برآورد می‌شود. در مقابل، بازار سهام با وجود ریسک بالاتر، همچنان پتانسیل رشد بیش از ۲۰ درصدی را تا پایان سال دارد. بر این اساس، توصیه تحلیلگران به سرمایه‌گذاران، تنوع‌بخشی به پرتفو و توزیع سرمایه میان سهام، طلا و اوراق با درآمد ثابت است تا ضمن دستیابی به بازده مطلوب، کنترل ریسک نیز حفظ شود. به‌طور کلی، بورس تهران پس از یک دوره رشد پرشتاب، اکنون در مرحله بازآرایی و استراحت منطقی قرار دارد. تدوام این تعادل و حرکت پایدار شاخص‌ها در گرو ورود پول تازه، انتشار گزارش‌های قوی و شکل‌گیری اعتماد مجدد سرمایه‌گذاران به چشم‌انداز سودآوری شرکت‌هاست. در همین رابطه امیرحسین جنانی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» به وضعیت این روزهای بورس تهران پرداخت و گفت: درحالی‌که بازار سهام دو ماه صعودی پرشتاب را پشت سر گذاشته، آغاز آبان‌ماه با نوساناتی همراه شده که از تغییر انتظارات و تحولات سیاسی در صنایع بزرگ حکایت دارد. در مهر و شهریور، شاخص کل بورس رشد قابل‌توجهی را تجربه کرد و زودتر از پیش‌بینی‌ها مسیر صعودی خود را طی کرد. کاهش ریسک‌های غیرسیستماتیک، تعدیل انتظارات ارزی و ثبات نسبی تسهیلات کلان از جمله عواملی بودند که فضای بازار را به نفع خریداران تغییر دادند. او افزود: در ابتدای معاملات دیروز نیز بازار با تقاضای قوی روبه‌رو شد و تمرکز بر صنایع کامودیتی‌محور سبب شد شاخص تا محدوده سه میلیون و ۲۳۰هزار واحد پیش برود، اما در ادامه افزایش عرضه‌ها موجی از نوسان منفی را رقم زد. اکنون فعالان بازار در انتظارند ببینند آیا شاخص توان عبور از قله اردیبهشت‌ماه را دارد یا وارد فاز استراحت می‌شود؟ به گفته این کارشناس، کاهش نرخ بهره، یکی از اهداف مهم سیاست‌گذاری اقتصادی است، اما تحقق آن بدون مهار کسری بودجه و اصلاح ساختار مالی دولت ممکن نخواهد بود. در حال حاضر، دولت برای تأمین منابع مالی خود به انتشار گسترده اوراق بدی روی آورده است؛ اقدامی که به‌صورت مستقیم باعث افزایش نرخ‌های سود در بازار پول شده است.

نرخ‌هایی که از حدود ۲۰ درصد آغاز شده و اکنون به نزدیکی ۴۵ درصد رسیده است. امیرحسین جنانی گفت: در سناریویی که نرخ بهره به حدود ۲۰ درصد کاهش یابد، نسبت قیمت به درآمد (P/E) در سطح ۸ می‌تواند برای بسیاری از شرکت‌ها جذاب و زمینه‌ساز تحرک تازه‌ای در بازار سرمایه شود. در این صورت، قیمت‌های فعلی سهام به محدوده کف تاریخی بازار نزدیک خواهند شد و انتظار بازدهی‌های بالاتر تقویت می‌شود. در این میان، دو تحول مهم در سیاست‌گذاری صنعتی و ارزی کشور می‌تواند بر مسیر آتی بورس اثر گذار باشد. نخست، اصلاح ساختار تعرفه گاز صنایع است که از ابتدای مهر اجرایی شده است. هرچند دولت هدف آن را بازطراحی مدل تعرفه و نه افزایش نرخ اعلام کرده، اما برآوردها نشان می‌دهد صنایع پر مصرف مانند فولاد و پتروشیمی‌های گازی احتمالاً با رشد هزینه سوخت روبه‌رو می‌شوند. همزمان، بازیگری در فرمول نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و احتمال حذف سهم هاب‌های اروپایی می‌تواند به کاهش نرخ خوراک و بهبود حاشیه سود برخی شرکت‌ها منجر شود.

این کارشناس بیان کرد: تحول دوم، انتقال معاملات ارزی زنجیره فولاد به بازار توافقی(تالار دوم) است. بر اساس این تصمیم، تمامی قفلهای زنجیره از مواد اولیه تا محصولات نهایی باید ارز صادراتی خود را در این بازار عرضه کنند. این اقدام می‌تواند شفافیت ارزی را افزایش داده و به واقع‌گرایی در درآمد شرکت‌ها کمک کند، اما در صورت اجرای ناگهانی، احتمال فشار هزینه‌ای بر صنایع پایین‌دستی و رشد قیمت محصولات فولادی وجود دارد.

او در پایان اظهار کرد: در مجموع، سیاستگذار در حال حرکت به سمت واقعی‌تر شدن قیمت حامل‌های انرژی و نرخ ارز است؛ مسیری که ممکن است در کوتاه‌مدت با افزایش نوسان و هزینه برای برخی صنایع همراه باشد، اما در میان‌مدت می‌تواند زمینه‌ساز شفافیت مالی، کاهش رانت و بهبود تراز ارزی شرکت‌های صادرات‌محور شود؛ عملی که در نهایت می‌تواند مسیر بلندمدت بورس را تقویت کند.

دلار آمریکا در ماه اکتبر ۱.۶ درصد رشد کرد و دومین ماه موفق سال ۲۰۲۵ را ثبت کرد. این صعود به دلیل نبود داده‌های رسمی اقتصادی آمریکا ناشی از تعطیلی ۳۱ روزه دولت فدرال رخ داد که چشم‌انداز اقتصاد و مسیر نرخ بهره فدرال رزرو را مبهم کرد. جروم پاول، رئیس فدرال رزرو، احتمال کاهش دوباره نرخ بهره در سال جاری را کم‌رنگ دانست و دلار را تقویت کرد. در مقابل، یورو، پوند انگلیس و ین ژاپن تحت فشار مشکلات داخلی قرار گرفتند؛ کسری بودجه فرانسه و انگلیس، کاهش رتبه اعتباری فرانسه، و بسته اقتصادی جدید ژاپن برای مقابله با تورم زندگی. در این میان، بانک مرکزی اروپا و ژاپن نرخ بهره را ثابت نگه داشتند.

در حالی که فدرال رزرو ۰.۲۵ درصد کاهش داد، ین با افت ۴ درصدی بدترین عملکرد را داشت. وون کره جنوبی نیز بیش از ۱.۷ درصد ضعیف شد. استراتژیست‌های مورگان استنتلی موضع نزولی خود نسبت به دلار را تغییر جهت دادند و رشد مقاوم آمریکا را عامل خنثی بودن ارزش دلار دانستند. معامله‌گران انتظار تداوم صعود دلار تا پایان سال و اوایل

بازارها در مسیر متفاوت

منفی قرار دارند. علت اصلی این واگرایی را باید در تفاوت میزان تقاضای سفته‌بازانه و نقدشوندگی این دو گروه جستجو کرد. در شرایطی که سکه‌های با وزن بالاتر (به ویژه سکه امامی) از سوی معامله‌گران عمده به عنوان ابزار پوشش ریسک تورم و نوسان ارزی استفاده می‌شوند، ربع سکه و نیم سکه بیشتر در اختیار خریداران خرد قرار دارند. کاهش قدرت خرید خانوارها در ماههای اخیر و افت نسبی تقاضای مصرفی، باعث شده این دو نوع سکه در محدوده‌های قیمتی پایین‌تر حتی با کاهش ارزش روبه‌رو شوند. موضوع دیگر حباب موجود در قیمت این قطعات سکه است که منجر به کاهش تقاضا برای این دارایی‌ها شده است.

بورس از خوش‌بینی تا احتیاط

بازار سرمایه در سال ۱۴۰۴ مسیری پرنوسان را پشت سر گذاشته است. شاخص کل بورس که در ابتدای سال در محدوده ۴میلیون و ۷۱۰هزار واحدی قرار داشت، تا اواخر اردیبهشت با رشد ۲۰درصدی به ۳میلیون و ۵۲۲هزار واحد رسید. این صعود پرقدرت عمدتاً حاصل خوش‌بینی سرمایه‌گذاران به روند مذاکرات سیاسی و امید به بهبود روابط خارجی بود. اما در ادامه، با آغاز جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و افزایش سطح ریسک‌های ژئوپلیتیک، روند بازار تغییر کرد و شاخص کل وارد مسیر اصلاحی شد. خروج بخشی از نقدینگی، افزایش نااطمینانی و رشد انتظارات تورمی باعث شد شاخص تا محدوده ۳میلیون و ۳۹۵ هزار واحد عقب‌نشینی کند. با این حال، در هفته‌های اخیر و با کاهش سطح تنش‌ها و بازگشت آرامش نسبی به فضای سیاسی کشور، بازار سهام مجدداً جان گرفته و شاخص بار دیگر به بالای سطح ۳میلیون واحد بازگشته است. در مجموع، تا یازدهم آبان شاخص کل بازدهی ۱۸.۷ درصدی، شاخص هموزن ۱۶.۸درصدی و شاخص فرابورس ۱۵.۲ درصدی را به ثبت رسانده‌اند. این ارقام نشان می‌دهد بازار سهام اگرچه از رقای طلایی خود عقب مانده، اما توانسته در فضای بی‌ثبات اقتصادی، عملکردی بهتر از بازار ارز و بسیاری از ابزارهای با درآمد ثابت ارائه دهد.

رشد ملایم اما اثر گذار

با وجود پیشروی دلار به محدوده ۱۱۷ هزار تومان در اوایل مهر امسال، اکنون که دلار در کفالت

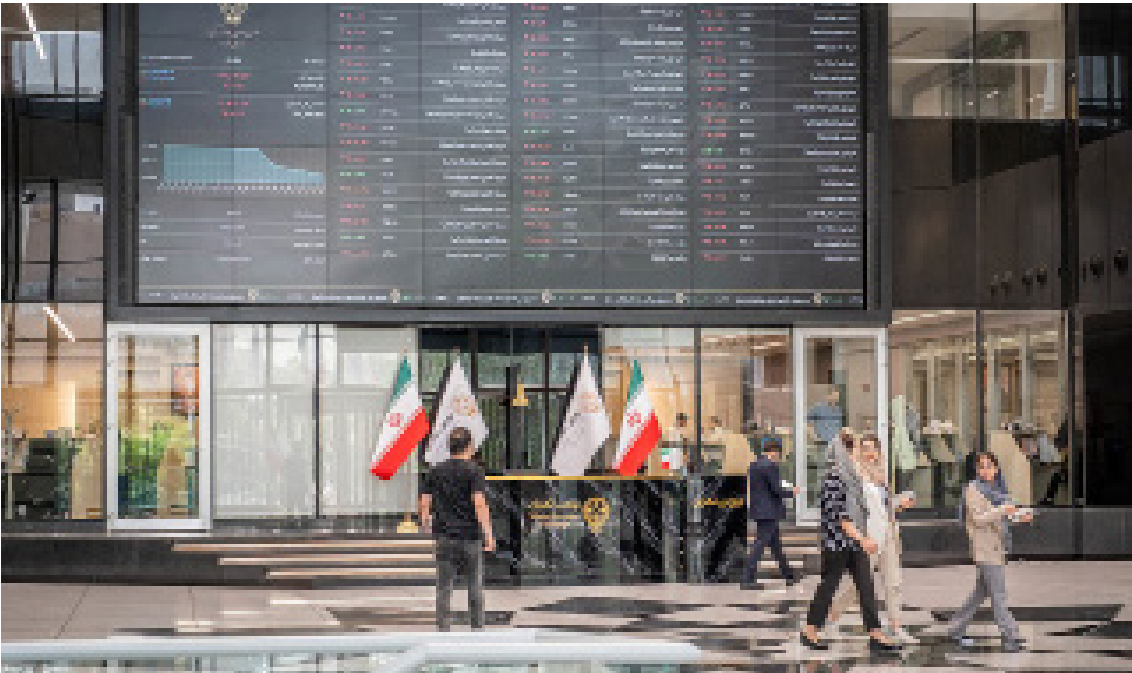
رشد پایدار آفریقا از مسیر معدن

از تولید جهانی را تأمین کرده است. انتظار می‌رود تولید پلاتین در آفریقا در سال۲۰۲۵ به‌دلیل بارندگی‌های شدید در اوایل سال و چالش‌های عملیاتی ناشی از بازسازی معادن، ۶.۴درصد کاهش پیدا کند. پیش‌بینی می‌شود این منطقه در سال ۲۰۲۵ همچنان ۷۹.۵درصد از تولید جهانی پلاتین را به خود اختصاص دهد. آفریقای جنوبی به‌عنوان تولیدکننده غالب، ۸۹درصد از کل تولید منطقه را در سال ۲۰۲۴ به خود اختصاص داده است، درحالی‌که زیمبابوه ۱۱درصد دیگر را تأمین می‌کند. تولید پلاتین زیمبابوه در سال۲۰۲۵ ثابت خواهد ماند و سپس در سال۲۰۲۶ با راه‌اندازی پروژه‌های مویان و کارو پلاتین بهبود خواهد یافت. در دوره پیش‌بینی (۲۰۲۵-۲۰۳۰)، صنعت پلاتین با نرخ رشد مرکب سالانه ۱.۴ درصد خواهد کرد و تا سال ۲۰۳۰ به حدود ۱.۱۲میلیون اونس (moz) خواهد رسید. بازیگران کلیدی در بخش پلاتین آفریقا شامل آنگلو امبرکن، ایمپال پلاتین هلدینگز، سیبیلی استیل‌وآر و نور‌رام پلاتین هستند.

قلب معدنی آفریقا

آفریقای جنوبی همچنان محور اصلی معدنی قاره است و در سال ۲۰۲۴، حدود ۷۱.۵درصد از پلاتین جهانی و ۴۲.۷درصد از کروم جهانی را تولید کرده است. با این حال، مسائل ساختاری مداوم،

سقف تاریخی در تیررس بورس

فرحناز نعمتی – معاملات روز یکشنبه بورس تهران با نوسان و تغییر مسیر شاخص‌ها در نیمه دوم معاملات همراه بود. شاخص کل که در دقایق ابتدایی معاملات دیروز تا محدوده ۳میلیون و ۱۹۰ هزار واحد عقب‌نشینی کرده بود.

شاخص کل بازار اکنون بار دیگر به سمت سقف تاریخی خود حرکت کرده است. شاخص کل در ۲۸ اردیبهشت ماه امسال تا محدوده ۳میلیون و ۲۵۲ هزار واحد پیش رفت، اما پس از آن به دلیل ریسک‌های سیاسی، کانال‌های متعددی را از دست داد و تا سطح دو میلیون و ۳۹۵ هزار واحد عقب‌نشینی کرد. از اواسط مهرماه اما نیز بورس علاوه بر جریان ریزش‌های خود با ورود پول نیز همراه بوده است. در جریان معاملات دیروز تقاضای قوی در سمت خرید ادامه داشت، به‌گونه‌ای که بیش از هزار و ۳۰۰میلیارد تومان پول حقیقی در صف‌های خرید نمادهای مختلف باقی ماند. کارشناسان معتقدند این نقدینگی باقوه، می‌تواند در پیش‌گشایش معاملات روز گذشته به یکی از موتورهای محرک بازار تبدیل شود. در روزهای آینده شاخص کل بورس بار دیگر در آستانه سقف تاریخی خود قرار می‌گیرد. در صورتی که این شاخص بتواند از سطح ۳میلیون و ۲۵۲ هزار واحد عبور کند و بالای این سطح تثبیت شود، می‌توان انتظار داشت موج تازه‌ای از خریداران وارد بازار شوند و معاملات در سطوح جدید قیمتی شکل بگیرد.

نکته قابل‌توجه در معاملات دیروز، چرخش مثبت و ناگهانی شاخص‌ها در نیمه دوم دادوستدها بود؛ به‌طوری‌که شاخص کل پس از جریان ریزش ابتدای روز، با رشد ۰.۲۲درصدی کار خود را تمام کرد. بر اساس اظهارات کارشناسی، این اتفاق، سیگنالی امیدبخش برای ادامه روند صعودی در معاملات محسوب می‌شود.با نزدیک شدن شاخص به سقف تاریخی، بازار سهام انتظار آن را داشت تا وارد فاز اصلاح شود. با این حال، بازگشت حقیقی‌ها به بازار و جریان مکوس

شاخص دلار در اوج دوم‌ماهه

بررسی بازدهی بازارهای دارایی از ابتدای سال تا یازدهم آبان نشان می‌دهد که روند حرکت قیمت‌ها در میان بازارهای مختلف، چهره‌ای نامهمگون به خود گرفته است. بر اساس داده‌های موجود، طلای ۱۸ عیار با رشد ۲۹.۸درصدی و سکه بورسی با افزایش ۲۴.۷درصدی در صدر دارایی‌های پربازده قرار گرفتند؛ در مقابل، ربع سکه و نیم سکه به ترتیب با افت ۳ و ۲.۶درصدی، در انتهای جدول بازدهی‌ها ایستاده‌اند. از سوی دیگر، سه شاخص اصلی بازار سرمایه یعنی شاخص کل بورس، شاخص هموزن و شاخص کل فرابورس نیز در محدوده بازدهی ۱۵ تا ۱۹درصدی نوسان دارند و توانسته‌اند بازدهی مثبتی را به ثبت برسانند، هرچند فاصله قابل‌توجهی با بازار طلا دارند. در همین حال، بازار ارز نیز با رشد حدود ۱۰درصدی دلار آزاد همراه بوده که نقش مهمی در تحریک سایر بازارهای دارایی، به‌ویژه بازار طلا، ایفا کرده است.

واکنش به رشد دلار و انتظارات تورمی

طلا و سکه از ابتدای سال تاکنون بار دیگر جایگاه خود را به عنوان پناهگاه امن سرمایه‌ها تثبیت کرده‌اند. رشد ۲۹.۸درصدی قیمت طلای ۱۸ عیار و ۲۴.۷درصدی سکه بورسی تا ۱۱ آبان، بازتابی از دو عامل کلیدی افزایش نرخ دلار در بازار آزاد و افزایش بهای جهانی طلا در ماه‌های اخیر است. در حالی‌که بازار جهانی طلا در پی تشدید تنش‌های ژئوپلیتیک در خاورمیانه و انتظارات کاهش نرخ بهره فدرال رزرو، روندی صعودی را تجربه کرده؛ در داخل نیز رشد تدریجی دلار بازار آزاد از محدوده ۹۷هزار به نزدیکی ۱۰۸ هزار تومان، زمینه‌ساز افزایش تقاضا برای طلا شده است. در نتیجه، سرمایه‌گذارانی که در ماه‌های ابتدای سال با احتیاط در بازار طلا حضور داشتند، در نیمه دوم سال با اطمینان بیشتری به این بازار بازگشته‌اند. از سوی دیگر، رکود نسبی معاملات مسکن و خودرو باعث شب‌بخش قابل‌توجهی از نقدینگی سرگردان به بازار طلا منتقل شود. همین تغییر مسیر نقدینگی، اختلاف بازدهی طلا با سایر بازارها را افزایش داده است.

واگرایی میان انواع سکه

در بخش بازار سکه نیز رفتار متفاوتی میان انواع سکه مشاهده می‌شود. درحالی‌که سکه بورسی و سکه امامی به‌ترتیب بازدهی ۲۴.۷ و ۱۵.۳درصدی را ثبت کرده‌اند، ربع سکه و نیم سکه در محدوده

قاره آفریقا، یکی از غنی‌ترین مناطق معدنی جهان، همچنان جایگاه خود را به‌عنوان مرکز جهانی تولید مواد معدنی تقویت می‌کند. بر اساس گزارش سازمان زمین‌شناسی ایالات متحده (USGS)، آفریقا در سال ۲۰۲۵ حدود ۷۹.۳درصد از ذخایر جهانی فلزات گروه پلاتین (PGM)، ۶۱.۷درصد از ذخایر کروم و بخش‌های قابل‌توجهی از ذخایر کبالت (۵۴.۵درصد)، منگنز (۳۶.۵درصد)، الماس (۳۳.۴درصد)، بوکسیت (۲۵.۵درصد)، مس (۸.۲درصد)، طلا (۷.۸درصد) و لیتیوم (۱.۶درصد) را در اختیار داشته است.

با وجود ثروت عظیم این قاره در منابع طبیعی، صنعت معدن با چالش‌های مداومی از جمله کمبود زیرساخت، عدم قطعیت سیاست‌ها و افزایش هزینه‌های عملیاتی مواجه است. تحولات ژئوپلیتیک نیز فشارهایی را ایجاد کرده‌اند؛ به‌عنوان مثال، در سال۲۰۲۵، ایالات متحده تعرفه‌ای ۵۰درصدی بر واردات مس اعمال کرد که از اول اوت اجرایی شد و مستقیماً بر صادرکنندگان آفریقایی مانند جمهوری دموکراتیک کنگو (DRC) تأثیر گذاشته است.

ستون صنایع معدنی آفریقا

پلاتین همچنان سنگ‌بنای چشم‌انداز معدنی آفریقالت و این قاره در سال۲۰۲۴ تقریباً ۸۰.۳درصد

 ♥ بازگشت ۹۸ درصد ارز پتروشیمی‌ها به کشور
انجمن صنفی کارفرمای صنت پتروشیمی در پی انتشار فهرست بدهکاران ارزی، اعلام کرد: از ابتدا سال ۹۷ تا پایان شهریور امسال، ۹۸ درصد ارز پتروشیمی‌ها به کشور بازگشته است.
اخیرا حسین مصمصای، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی فهرستی از بدهکاران ارزی را منتشر کرد و مدعی شد این افراد حقیقی و حقوقی مجموعا ۹۵میلیارد دلار ارز صادراتی خود طی سال‌های ۱۳۹۷ لغایت پایان تیر ۱۴۰۴ را به کشور باز نگردانده‌اند.
در پی این اتفاق، روز گذشته انجمن صنفی کارفرمای صنعت پتروشیمی طی بیانیه‌ای توضیحاتی جهت «تنبیر افکار عمومی» ارائه کرد. این بیانیه با اشاره به اینکه نام ۴۰ شرکت پتروشیمی در این فهرست قرار گرفته، عنوان کرد: «مستند به آمار سامانه بازگشت ارز بانک مرکزی (SDS)، میزان بازگشت ارز شرکت‌های پتروشیمی، از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا پایان شهریور ۱۴۰۴ معادل ۹۸ درصد بوده است. آمار تفصیلی بازگشت ارز به تفکیک شرکت‌های پتروشیمی در دوره مذکور به محض درخواست آقای دکتر مصمصای در اختیار ایشان با مسوولیت خودشان نسبت به انتشار آن در رسانه‌های عمومی اقدام کند. بر اساس آمار سامانه مذکور از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا پایان شهریور ۱۴۰۴، تنها معادل ۱٫۶میلیارد یورو (کمتر از ۲ درصد) از تعهدات صادراتی مجموعه شرکت‌های پتروشیمی رفع تعهد نشده است.»
انجمن صنفی کارفرمای پتروشیمی در ادامه این بیانیه و در ارتباط با همین ۲ درصد نوشت: «در آمار ارائه شده توسط سامانه بازگشت ارز بانک مرکزی، تمامی صادرات شرکت‌های پتروشیمی ۸۰روز منتهی به ۱۴۰۴/۰۶/۳۱ به‌عنوان تعهد سررسید شده لحاظ شده است. این در حالی‌است که مطابق مقررات موجود، شرکت‌های پتروشیمی از زمان صدور گواژ صادراتی خود ۸۰روز فرصت دارند تا نسبت به بازگشت ارز از طرق تعریف شده در قوانین و مقررات اقدام کنند.
البته این مورد به معنای ایراد در سامانه SDS بانک مرکزی نیست، بلکه چون اطلاعات و آمار صادرات شرکت‌های پتروشیمی تا پایان شهریور ۱۴۰۴ مورد پایش قرار گرفته، ذکر این نکته ضروری بود. با احتساب میانگین ارزش صادراتی ماهانه شرکت‌های پتروشیمی که حدودا معادل ۱میلیارد دلار است و با توضیح اخیر می‌توان نتیجه گرفت که مجموعه شرکت‌های پتروشیمی به‌صورت کلان و در قالب یک صنعت واحد، معادل ۱۰۰ درصد تعهدات صادراتی سررسید شده خود را ایفا کرده اند.»
طبق این جوبابه« در حد فاصل زمانی ۱۴۰۰/۱۰/۱۱ لغایت۱۴۰۳/۰۶/۱۸ واردات مورد نیاز شرکت‌های پتروشیمی در مناطق ویژه و بر اساس مقررات موجود از طریق ثبت آماری موسوم به رویه قدیم انجام می‌شد که در آن تنها گزینه منشأ از برای انتخاب شرکت‌های پتروشیمی، گزینه «بدون انتقال ارز» بود. از آنجا که در گزینه «بدون انتقال ارز» سیستم بانکی حضور ندارد، لذا امکان رفع تعهدات وارداتی در حدود ۵۰۰میلیون دلار شرکت‌های پتروشیمی تاکنون میسر نشده است که بانک مرکزی کاملا در جریان موضوع بوده و اخیرا در صدر ارائه راهکاری برای رفع این مشکل است.»
■.....■

♥ افزایش ۱۶درصدی ذخیره‌سازی گاز

شرکت ملی گاز با شروع فصل سرما و کاهش محسوس ماخود را برای ورود به این چالش زمستانی آماده می‌کند.
در کشوری که گرمایش و سخوت خانگی به‌صورت واحد و تقریبا کامل به گاز وابسته است، ورود به این فصل فشار عظیمی بر این صنعت وارد می‌کند. از همین رو این شرکت جلاسانی برای برنانه ریزی و هماهنگی بین مدیران استانی و ستادی ترتیب داده که این هفته سومین دور آن برگزار شد.
سعید توکلی، معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران در این جلسه که با حضور مدیران ستادی و مدیران عامل شرکت‌های گاز استانی و به‌صورت ویدئوکنفرانس برگزار شد، عنوان کرد: کوردهای ذخیره‌سازی و تحویل گاز به نیروگاه‌ها نشان‌دهنده آمادگی بالای کشور برای عبور از زمستان پیش‌رو است. وی اظهار کرد: همچنین طرح گواهی صرفه‌جویی گاز و جایگزینی بخاری‌های با راندمان بالا، در مصوبات شورای اقتصاد نیز، امسال به مرحله اجرایی رسیده که این طرح‌ها نقش مهمی در بهبود بازده انرژی و کاهش مصرف گاز دارند.

مدیرعامل شرکت ملی گاز در ادامه، الگوی جدید مصرف گاز خانگی را رویکرد عدالت‌محور و چندبعدی در مدیریت مصرف عنوان کرد و گفت: عدالت در تعرفه‌گذاری گاز و مدیریت مصرف تنها پاش دقیق مشترکین، تحلیل داده‌های مصرفی و استفاده از ظرفیت شرکت‌های کارور محقق می‌شود. توکلی با قدردانی از تلاش‌های انجام‌شده در حوزه‌های فنی، فرهنگی و فناوری اطلاعات، افزود: بر اساس گزاریه‌ای اعلام‌شده در مهرماه، ۹۴ درصد از واحدهای مسکونی گازبهایی کمتر از ۵۰ هزار تومان پرداخت کرده‌اند که نشان‌دهنده اثربخشی تعرفه‌گذاری در پله‌های اول و دوم است.

وی درخصوص مصوبه اخیر هیات وزیران نیز، گفت: این مصوبه تنها به اصلاح تعرفه‌ها محدود نیست و ۸ بند کلیدی از جمله مدیریت مصرف در ساختمان‌های دولتی را شامل می‌شود که نشان می‌دهد، دولت با این تصمیم، اجرای بهینه‌سازی را از خود آغاز کرده و عدالت‌محوری را در عمل نشان داده است.

این تحولات، هم فرصت و هم تهدید به شمار می‌رود: از یک‌سو، افت قیمت نفت به معنای کاهش درآمد‌های ارزی و فشار بر بودجه دولت است، اما از سوی دیگر می‌تواند فرصتی برای اصلاح سیاست‌های انرژی، توسعه صادرات فرآورده‌ها و کاهش وابستگی به خام‌فروشی فراهم آورد؛ فرصتی که اگر نادیده گرفته شود، ممکن است در میان‌مدت به بحرانی ساختاری بدل شود. در این میان، اقتصاد ایران بیش از هر زمان دیگری به تحولات بازار جهانی نفت حساس شده است. با وجود افزایش نسبی صادرات نفت ایران در سال‌های اخیر، بخش عمده درآمد ارزی کشور همچنان به قیمت جهانی نفت وابسته است و هر نوسانی در این بازار مستقیما بودجه دولت را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. افت احتمالی قیمت نفت به محدوده ۶۰ دلار می‌تواند موجب کاهش محسوس درآمد‌های نفتی ایران شود، به‌ویژه در شرایطی که کشور ناچار به ارائه تخفیف به خریداران آسیایی و استفاده از مسیرهای غیررسمی برای فروش نفت است. این کاهش درآمد نه‌تنها بر توان دولت برای اجرای پروژه‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های انرژی فشار وارد می‌کند، بلکه در سیاست‌های مالی، از جمله تامین یارانه‌های انرژی و کنترل نرخ ارز، نیز اثرگذار خواهد بود.

فرصتی برای بازنگری

از سوی دیگر، کاهش قیمت جهانی نفت می‌تواند فرصتی برای بازنگری در سیاست‌های داخلی انرژی باشد. در شرایطی که مازاد عرضه جهانی موجب افت قیمت‌ها شده، ایران می‌تواند از این دوره برای افزایش سهم صادرات فرآورده‌های نفتی، گسترش پتروشیمی‌ها و توسعه زیرساخت‌های پالایشی استفاده کند تا به‌جای وابستگی به فروش خام، به صادرات محصولات با ارزش افزوده بالاتر روی آورد. همچنین افت جهانی قیمت انرژی ممکن است تا حدودی موجب کاهش قیمت کالاهای اساسی وارداتی، از جمله غلات و کودهای شیمیایی شود. با این حال، تجربه سال‌های گذشته نشا داده که چنین «فرصت‌های قیمتی» معمولا کوتاه‌مدت هستند.

همان‌طور که بانک جهانی هشدار داده، افت کنونی قیمت‌ها اگرچه به کاهش موقت تورم جهانی کمک می‌کند، اما نباید موجب سهل‌انگاری سیاستگذاران شود. به‌ویژه برای ایران، که در آستانه تدوین بودجه سال آینده قرار دارد؛ چرا که اتکا به پیش‌فرض قیمت بالای نفت می‌تواند به کسری بودجه و بی‌ثباتی مالی منجر شود. از این‌رو، دولت ناچار است سناریوهای محتاطانه‌تری برای قیمت نفت در نظر گیرد و در عین حال مسیر اصلاح ساختار انرژی، افزایش بهره‌وری و کاهش شدت مصرف سوخت را با جدیت بیشتری دنبال کند.

در سطح بین‌المللی، اوپک و متحدانش در ائتلاف اوپک‌پلاس نیز با چالشی تازه مواجه شده‌اند. کاهش مستمر قیمت‌ها، در حالی که عرضه کشورهای غیر اوپکی به‌ویژه آمریکا همچنان در حال افزایش است، کار هماهنگی درون این ائتلاف را دشوار کرده است.

شکستن سقف تولید

بسیاری از اعضا در تلاشند تا سهم خود را از بازار حفظ کنند، حتی اگر به بهای شکستن سقف تولید یا کاهش قیمت‌ها تمام شود. این وضعیت، یادآور رقابت‌های نفتی دهه ۲۰۱۰ است که با سقوط قیمت‌ها و افزایش تنش در میان تولیدکنندگان همراه بود. اگر اوپک‌پلاس نتواند در ماه‌های آینده سیاست واحدی برای مدیریت بازار اتخاذ کند، احتمال دارد قیمت‌ها حتی پایین‌تر از پیش‌بینی‌های بانک جهانی سقوط کنند. برای ایران، حضور در این شرایط متغیر می‌تواند هم فرصت دیپلماتیک و هم چالش اقتصادی باشد. از یک‌سو، افت قیمت نفت ممکن است زمینه گفت‌وگو و هماهنگی بیشتر میان اعضای اوپک را فراهم آورد و ایران بتواند نقش فعال‌تری در تعیین استراتژی تولید و قیمت‌گذاری ایفا کند؛ اما از سوی دیگر، محدودیت‌های ناشی از تحریم و ضعف سرمایه‌گذاری خارجی، توان ایران را برای بهره‌گیری از هر گونه توافق یا افزایش سهم بازار محدود می‌کند.

در چنین فضای، ایران نیازمند بازتعریف جایگاه خود در بازار انرژی منطقه است؛ به‌ویژه با توجه به رقابت فزاینده عربستان، روسیه و حتی امارات در نهایت، گزارش بانک جهانی هشداري روشن برای کشورهای نفت‌خیز در آن نه از جمله ایران است. جهان در آستانه ورود به دور‌ای از نفت ارزان و انرژی متحول‌شونده قرار دارد؛ دورانی که در آن نه کمبود منابع، بلکه مازاد عرضه و کاهش تقاضا تعیین‌کننده مسیر بازار خواهد بود. در چنین شرایطی، تنها کشورهایی می‌توانند جایگاه خود را حفظ کنند که از درآمد نفت برای تنوع‌بخشی به اقتصاد، توسعه فناوری‌های انرژی پاک و اصلاح ساختار مصرف داخلی بهره ببرند. برای ایران، این تغییر می‌تواند آغازگر مرحله‌ای تازه باشد؛ مرحله‌ای که در آن به جای اتکا به قیمت، باید بر ارزش، بهره‌وری و آینده‌نگری تکیه کرد.

بازگشت به‌نقل از رویترز، حاشیه سود پالایش نفت در بازارهای جهانی به بالاترین سطح ۲۰ ماه گذشته رسیده؛افزایشی که تا حدود زیادی ناشی از عملکرد مطلوب بازار گازوئیل و نگرانی‌ها درباره محدودیت عرضه در پی دور تازه تحریم‌های آمریکا علیه شرکت‌های نفتی روسفت و لوک اویل، بزرگ‌ترین صادرکنندگان روسیه بوده است.

بر پایه داده‌های گروه مالی بورس اوراق بهادار لندن (LSEG)، حاشیه سود پالایش پیچیده در سنگاپور (شاخص سودآوری پالایش در آسیا) روز سهشنبه (ششم آبان ۱۴۰۴) به حدود ۹ دلار برای هر بشکه رسید که بالاترین سطح از فوریه ۲۰۲۴ و افزایشی خیره‌کننده نسبت به حدود ۲ دلار در اوایل اکتبر به‌شمار می‌آید. شکاف قیمتی گازوئیل با ۱۰ بی‌بی‌تی گوگرد هم روز سهشنبه از ۲۶ دلار برای هر بشکه عبور کرد و به بالاترین سطح خود در بیش از یک‌سال‌ونیم گذشته رسید.بازارهای اروپایی نیز روندی مشابه را تجربه کرده‌اند، به‌طوری که حاشیه سود معیار گازوئیل در روز دوشنبه از ۳۰ دلار برای هر بشکه فراتر رفت و به بالاترین سطح از اواسط فوریه ۲۰۲۴ رسید. در ایالات متحده آمریکا، معاملات آتی دیزل با گوگرد بسیار کم (ULSD) روز دوشنبه با اختلاف ۲۹ دلار و ۹۱۴ سنتی نسبت به معاملات آتی نفت خام آمریکا انجام شد؛ رقمی که بالاترین سطح از فوریه ۲۰۲۴ است.

مصائب جایگزینی خودروهای فرسوده

خودروهایی عمر آنها از ۲۰ سال فراتر رفته و به دلیل نقص فنی یا آلایندگی بالا دو نوبت در سال موفق به دریافت معاینه فنی نشوند، به عنوان فرسوده شناخته شده و باید اسقاط شوند، به این معنا که خودرو از چرخه حمل‌ونقل به صورت رسمی و قانونی خارج می‌شود.

با وجود این، چارچوب قانونی نسبتا پپیش‌رفته، اجرای آن با کندی و ناهماهنگی نهادهی همراه بوده است. کمبود بودجه، نبود سازکار شفاف برای تامین مالی اسقاط و ضعف نظارت بر معاینه فنی موجب شده بسیاری از مواد قانون هوای پاک در عمل اجرایی نشود. نتیجه آن است که همچنان میلیون‌ها خودروی فرسوده در جاده‌ها و خیابان‌های کشور ترده می‌کنند و سهم قابل‌توجهی در انتشار آلاینده‌ها و ناکامی در تحقق تعهدات کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای دارند. با وجود اینکه برنامه‌های ملی کاهش آلایندگی بیش از هر بخش دیگری بر نوسازی ناوگان حمل‌ونقل، اسقاط خودروهای فرسوده و جایگزینی آنها با وسایل کم‌مصرف یا برقی متمرکز شد، اما به‌دلیل کندی روند اسقاط و کمبود ناوگان حمل‌ونقل عمومی، این مسیر نیز به اهداف مورد انتظار نرسید.

بیماری‌های اقتصاد حمل‌ونقل

به گزارش «دنیای اقتصاد»، کارشناسان معتقدند کثرت تعداد بخشنامه‌های صادره و مقررات وضع شده، یکی از شاخص‌هایی است که در تحلیل‌های توسعه پایدار، ضعف یک نظام حکمرانی در مواجهه با موضوعی خاص را نمایش می‌دهد؛ موضوعی که در مورد نوسازی خودروهای فرسوده و کاهش انتشار آلاینده‌های ناشی از منابع متحرک اشاره دارد. این ایران نیز صدق می‌کند. یک نقد کارشناسی که در مطالعه اتاق بازرگانی نیز به آن اشاره شده، این است که حکمرانی محیط‌زیست در ایران عمدتا مبتنی بر رویکردهای حکمرانی دستوری است.

ریشه سرکوب اقتصاد ایران در حوزه نوسازی ناوگان حمل‌ونقل و مدیریت خودروهای فرسوده، به پنج عامل اصلی بازمی‌گردد: ضعف در حاکمیت قانون، عدم احترام به حقوق مالکیت، تورم فزاینده، رقابت‌ناپذیری و بی‌ثباتی فنی تامین مالی اسقاط و ضعف مقررات. این عوامل موجب شده فرآیند نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده، برعزم وضع حدود ۱۸۰مصبوه طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۱، از اثرگذاری لازم برخوردار نباشد. نهادهای اجرایی و برخی شهرداری‌ها گرچه توانسته‌اند از مسیر مصوبات گوناگون، امتیازهایی کسب کنند، اما در مقیاس کلان، از اقدامات به بهبود پایدار وضعیت و تغییر محسوس در نرخ فرسودگی انواع ناوگان نقلیه کمکی نکرده است.

تغییرات مکرر پارامترهای اسقاط، مانند سن فرسودگی و معادل‌سازی گواهی‌های اسقاط بین خودروهای سوری، تجاری دیزل و موتورسیکلت طی چند سال اخیر، گواهی پراکندگی سیاست‌ها است؛ به این معنا که در ساختار فعلی، هر خودروی فرسوده‌ای که از رده خارج می‌شود، منجر به صدور یک «گواهی اسقاط» می‌شود؛ گواهی‌ای که خودروسازان و واردکنندگان برای تولید یا واردات خودروهای اعم از سوری، اتوبوس، مینی‌بوس و… باید به تعداد مشخصی از آن در اختیار داشته باشند.

در سال‌های اخیر دولت برای تسهیل روند تولید و واردات، اقدام به معادل‌سازی گواهی‌های اسقاط میان گروه‌های مختلف وسایل نقلیه کرده است. بر اساس این سیاست، مثلا «اسقاط ۱۰ موتورسیکلت» معادل با «اسقاط یک خودروی سوری» تلقی می‌شود یا «اسقاط یک خودروی سبک» برابر با ۰٫۲ خودروی سنگین دیزلی» در نظر گرفته می‌شود. به این ترتیب، انواع مختلف وسایل نقلیه در قالب یک جدول معادل، قابل جابه‌جایی و جایگزینی با یکدیگر شناخته می‌شوند. کارشناسان اما این سیاست را غیرعلمی و ناهماهنگ با اهداف زیست‌محیطی و انرژی می‌دانند. از منظر فنی، میزان آلودگی، مصرف سوخت و اثرات زیست‌محیطی هر دسته از وسایل نقلیه با دیگری قابل‌مقایسه نیست؛ به‌طور نمونه، یک کامیون دیزلی فرسود چند ۱۰ برابر یک موتورسیکلت بنزینی آلاینده تولید می‌کند. بنابراین، برای میزان این وسایل از نظر ارزش اسقاط، منطقی فنی ندارد و عملا هدف اصلی طرح‌های اسقاط یعنی کاهش آلودگی و صرفه‌جویی در مصرف سوخت را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.

در نتیجه، این سیاست به‌جای آنکه منجر به خروج وسایل آلاینده‌تر از چرخه تردد

شود، به‌صورت صوری و اداری اجرا می‌شود؛ به‌طوری‌که خودروسازان می‌توانند با

اسقاط وسایل نقلیه کوچک و کم‌ارزش، مجوز تولید یا واردات بگیرند، درحالی‌که

ناوگان سنگین و آلاینده کشور همچنان در جاده‌ها باقی می‌ماند. این وضعیت از

دید بسیاری از کارشناسان، نشانه‌ای از پراکندگی و بی‌کیفیتی سیاستگذاری در

نظام کاهش کشور است.

چالش اقتصادی فراوانی نفت

۵ لیلا جلیلودن – گزارش تازه بانک جهانی در مورد چشم‌انداز بازارهای کالایی نشان می‌دهد قیمت نفت خام و به دنبال آن سایر کالاهای اساسی، در حال افت تدریجی است؛ وضعیتی که هم برای صادرکنندگان بزرگ نفت و هم برای اقتصاد ایران پیام‌های مهمی به همراه دارد.

کاهش قیمت جهانی نفت می‌تواند فرصتی برای بازنگری در سیاست‌های داخلی انرژی باشد.

این نهاد بین‌المللی در تازه‌ترین ارزیابی خود تاکید می‌کند که جهان در حال ورود به دور‌ای از فراوانی عرضه و کاهش تدریجی تقاضا است؛ دور‌ای که به‌ویژه در بازار نفت با وضوح بیشتری دیده می‌شود. به دنبال گسترش خودروهای برقی، افزایش بهره‌وری انرژی در صنایع بزرگ و کند شدن رشد اقتصادی چین، مصرف نفت در مسیر ثابتی قرار گرفته و رشد آن تقریبا متوقف شده است. در مقابل، تولیدکنندگان نفت، به‌ویژه در کشورهای عضو اوپک‌پلاس، همچنان در حال حفظ یا حتی افزایش سطح تولیدند؛ امری که باعث ایجاد مازاد عرضه در سطح جهانی شده است.

بر اساس برآورد بانک جهانی، مازاد نفت در سال ۲۰۲۵ حدود ۶۵ درصد بیش از آخرین نقطه لوج در سال ۲۰۲۰ خواهد

بود، و همین موضوع، فشار مضاعفی بر قیمت‌ها وارد می‌کند. به این ترتیب، پیش‌بینی می‌شود متوسط قیمت نفت برنت از

حدود ۶۸ دلار در سال ۲۰۲۵ به ۶۰ دلار در سال ۲۰۲۶ کاهش یابد؛ سطحی که پایین‌ترین نرخ در ۵۰سال گذشته محسوب

می‌شود. این تغییر مسیر در بازار نفت تنها به خود بخش انرژی محدود نمی‌ماند، بلکه بر کل منظومه کالاهای جهانی اثرگذار

است، چرا که نفت همچنان شاخص اصلی تعیین‌کننده هزینه تولید، حمل‌ونقل و قیمت سایر کالاهاست. برای ایران نیز

حاشیه سود پالایش جهانی به بالاترین سطح ۲۰ ماه اخیر رسید

یک‌سوم ناوگان تجاری دیزلی در کشور، ۹۱درصد از اتوبوس‌ها و ۳۷درصد از خودروهای سواری کشور فرسوده است؛ اما نوسازی این ناوگان با وجود بیش از ۱۸۰ مصوبه پشتیبان طی ۱۷ سال، پیشرفت لاکچستی دارد؛ تا جایی که سیاستگذار در میانه دهه ۹۰ ناگزیر به بازتعریف «سنن فرسودگی» شد. نتایج یک پژوهش حاکی است، مدیریت نوسازی ناوگان به دلایلی چون رقابت‌ناپذیری و بی‌ثباتی فضای کسب و کار، شکست خورده است.

تجربه جهانی نشان می‌دهد نوسازی ناوگان تنها یک پروژه فنی نیست، بلکه بازتابی از کیفیت حکمرانی اقتصادی و توان هماهنگی میان دولت، بازار و بخش خصوصی است. ایران برای عبور از چرخه فرسودگی و ناکارآمدی در بخش حمل‌ونقل، بیش از هر زمان دیگر نیازمند حکمرانی اقتصادی کارآمد، شفاف و مبتنی بر انگیزش بازار است تا بتواند این بخش را به موتور رشد تبدیل کند. این گزارش، پنج راهکار کلیدی برای برون‌رفت از وضعیت بحرانی فرسودگی انواع ناوگان حمل‌ونقل جاده‌ای ارائه می‌دهد. به گزارش «دنیای اقتصاد»، فرسودگی انواع ناوگان حمل‌ونقل عمومی و خودروهای شخصی به یکی از چالش‌های ایران در سال‌های اخیر تبدیل شده است؛ چالشی که نه‌تنها بر ایمنی جاده‌ها و کیفیت زندگی شهروندان اثر گذاشته، بلکه به‌طور مستقیم در افزایش مصرف سوخت و آلودگی هوا نقش دارد.

بر اساس آمار مرکز پژوهش‌های مجلس، از میان ۳۵میلیون خودروی سواری شخصی در کشور، حدود ۱۳میلیون دستگاه در رده فرسوده قرار دارد؛ رقمی چشم‌گیر که نشان می‌دهد بیش از یک‌سوم خودروهای در حال تردد در ایران عمری فراتر از استاندارد ایمنی و زیست‌محیطی دارند. در حوزه حمل‌ونقل عمومی نیز شرایط بهتر نیست. بنا به گفته محمود مشهدی شریف، رئیس انجمن مراکز اسقاط و بازیافت، از مجموع ۶۵ هزار و ۷۰۰دستگاه اتوبوس فعال در کشور، بیش از ۶۰هزار دستگاه فرسوده است؛ به بیان دیگر، بیش از ۹۱ درصد ناوگان اتوبوسرانی کشور با سن بالا و کارایی پایین فعالیت می‌کنند.

در بخش حمل‌ونقل باری نیز حدود ۴۰۰هزار خودروی سنگین برون‌شهری اعم از، کامیون و کامیونت و تریلی در جاده‌های کشور تردد دارند که از این میان، بیش از ۱۲۴هزار دستگاه یعنی نزدیک به ۳۵درصد فرسوده است؛ یعنی از هر سه کامیون، یکی فرسوده است. این سطح از فرسودگی، هم هزینه‌های تعمیر و نگهداری و مصرف سوخت را بالا برده است و هم پیامدهای مستقیمی بر کیفیت هوا و تخریب محیط‌زیست به دنبال دارد.

در ایران سرنانه مصرف روزانه بنزین برای هر نفر، به طور میانگین یک لیتر است؛ رقمی که تقریبا دو برابر میانگین جهانی است. کارشناسان دلیل اصلی این شکاف را در مصرف بالای خودروهای فرسوده می‌دانند که به‌دلیل فناوری قدیمی، سیستم احتراق ناکارآمد و فقدان استانداردهای روز، میزان مصرف سوخت و انتشار آلاینده‌هایشان چند برابر خودروهای جدید است. این وضعیت، علاوه بر فشار اقتصادی ناشی از اتلاف سوخت، سهم قابل‌توجهی در افزایش غلظت آلاینده‌های هوا و گازهای گلخانه‌ای دارد و یکی از چالش‌های جدی در مسیر تعهدات زیست‌محیطی ایران در حوزه اجرای معاهده آب‌وهوایی پاریس به‌شمار می‌آید.

تعهد ایران در معاهده پاریس

براساس گزارشی که با عنوان معماری مجدد و اصلاح فرآیند نوسازی ناوگان حمل‌ونقل و از رده خارج کردن، اسقاط و بازیافت خودروهای فرسوده توسط اتاق بازرگانی ایران منتشر شده است، نوسازی خودروهای فرسوده با کاهش بیش از ۱۲۵میلیون تن انتشاردی‌اکسید کربن، قابلیت تحقق بیش از سه برابر کل تعهد غیرمشرط ایران به «معاهده آب‌وهوایی پاریس» را دارد.

ایران در چارچوب معاهده پاریس متعهد شده تا در بازه‌ای مشخص، روند افزایش انتشار گازهای گلخانه‌ای را کنترل و به سمت فناوری‌های کم‌کربن حرکت کند. این معاهده که در سال ۲۰۱۵ تصویب شد، کشورها را ملزم می‌کند برای جلوگیری از گرم شدن کره زمین و مقابله با تغییرات اقلیمی، برنامه‌های ملی مشخصی ارائه دهند. ایران نیز با تاکید بر نقش بخش انرژی، حمل‌ونقل و صنعت، در زمره کشورهایی قرار گرفت که کاهش تدریجی آلاینده‌ها را در برنامه توسعه خود گنجانده‌اند.

به این حال، اجرای موثر این تعهدها با چالش‌های مالی و فنی همراه شد. در حوزه منابع ثابت نظیر نیروگاه‌ها، پالایشگاه‌ها و صنایع سنگین حرکت به سمت فناوری‌های پاک نیازمند سرمایه‌گذاری کلان و دسترسی به تجهیزات و دانش فنی پیشرفته است؛

● دلار ۹۳٫۴۰۰ ● یورو ۱۰۸٫۸۲۰ ● پوند ۱۲۵٫۴۸۰ ● درهم ۲۵٫۵۵۰ ● لیر ۲۰٫۳۰۰ ● سکه ۸۵٫۴۵۰٫۰۰۰ ● سکه بهار آزادی ۷۶٫۶۱۰٫۰۰۰ ● نیم سکه ۴۵٫۲۰۰٫۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶٫۷۴۰٫۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴٫۸۰۰٫۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷٫۵۹۰٫۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰٫۱۰۰٫۰۰۰ ●

همراه شده است.بر اساس گزارش‌ها به نظر می‌رسد این فیلم حالا درگیر جدال سازمان سینمایی و ساتراست.از یک سو ساترا خود را مرجع نظارت بر پلنفرم‌های نمایش خانگی می‌داند و از سوی دیگر، سازمان سینمایی تأکید دارد که پروانه نمایش عمومی کفایت می‌کند.

سر گذاشته کامل شود. این در حالی است که روابط عمومی فیلم‌نت اعلام کرده تا لحظه توقف اکران آنلاین «پیرپسر» بیش از ۶۰ هزار بلیت فروخته شده ولی با وجود این استقبال و حمایت از انتشار قانونی فیلم‌های سینمایی ایرانی متأسفانه روند اکران آنلاین با چالش‌هایی

راند جدید حاشیه‌های «پیرپسر» عمومی فیلم‌نت اعلام کرده تا لحظه توقف اکران آنلاین «پیرپسر» بیش از ۶۰ هزار بلیت فروخته شده ولی با وجود این استقبال و حمایت از انتشار قانونی فیلم‌های

حدود یک هفته بعد از این ماجرا «پیر پسر» در شبکه خانگی هم توقیف شد تا کلکسیون چالش‌هایی که پشت

سازمان سینمایی ایران متأسفانه روند اکران آنلاین با چالش‌هایی راند جدید حاشیه‌های «پیرپسر» عمومی فیلم‌نت اعلام کرده تا لحظه توقف اکران آنلاین «پیرپسر» بیش از ۶۰ هزار بلیت فروخته شده ولی با وجود این استقبال و حمایت از انتشار قانونی فیلم‌های

حدود یک هفته بعد از این ماجرا «پیر پسر» در شبکه خانگی هم توقیف شد تا کلکسیون چالش‌هایی که پشت سازمان سینمایی ایران متأسفانه روند اکران آنلاین با چالش‌هایی راند جدید حاشیه‌های «پیرپسر» عمومی فیلم‌نت اعلام کرده تا لحظه توقف اکران آنلاین «پیرپسر» بیش از ۶۰ هزار بلیت فروخته شده ولی با وجود این استقبال و حمایت از انتشار قانونی فیلم‌های

حدود یک هفته بعد از این ماجرا «پیر پسر» در شبکه خانگی هم توقیف شد تا کلکسیون چالش‌هایی که پشت سازمان سینمایی ایران متأسفانه روند اکران آنلاین با چالش‌هایی راند جدید حاشیه‌های «پیرپسر» عمومی فیلم‌نت اعلام کرده تا لحظه توقف اکران آنلاین «پیرپسر» بیش از ۶۰ هزار بلیت فروخته شده ولی با وجود این استقبال و حمایت از انتشار قانونی فیلم‌های

حدود یک هفته بعد از این ماجرا «پیر پسر» در شبکه خانگی هم توقیف شد تا کلکسیون چالش‌هایی که پشت سازمان سینمایی ایران متأسفانه روند اکران آنلاین با چالش‌هایی راند جدید حاشیه‌های «پیرپسر» عمومی فیلم‌نت اعلام کرده تا لحظه توقف اکران آنلاین «پیرپسر» بیش از ۶۰ هزار بلیت فروخته شده ولی با وجود این استقبال و حمایت از انتشار قانونی فیلم‌های

حدود یک هفته بعد از این ماجرا «پیر پسر» در شبکه خانگی هم توقیف شد تا کلکسیون چالش‌هایی که پشت سازمان سینمایی ایران متأسفانه روند اکران آنلاین با چالش‌هایی راند جدید حاشیه‌های «پیرپسر» عمومی فیلم‌نت اعلام کرده تا لحظه توقف اکران آنلاین «پیرپسر» بیش از ۶۰ هزار بلیت فروخته شده ولی با وجود این استقبال و حمایت از انتشار قانونی فیلم‌های

حدود یک هفته بعد از این ماجرا «پیر پسر» در شبکه خانگی هم توقیف شد تا کلکسیون چالش‌هایی که پشت سازمان سینمایی ایران متأسفانه روند اکران آنلاین با چالش‌هایی راند جدید حاشیه‌های «پیرپسر» عمومی فیلم‌نت اعلام کرده تا لحظه توقف اکران آنلاین «پیرپسر» بیش از ۶۰ هزار بلیت فروخته شده ولی با وجود این استقبال و حمایت از انتشار قانونی فیلم‌های

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوبین

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

شنبه ۰۱ آذر ماه ۱۴۰۴شماره ۸۰۶
www.marzeghtesad.ir

ایران؛ چهارمین کشور استخراج‌کننده رمزارز

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان تهران با بیان اینکه آزان بودن قیمت برق در ایران، موجب شده کشور به‌پشت‌ماین‌های غیرمجاز تبدیل شود، گفت: ایران چهارمین کشور استخراج‌کننده رمزارز در جهان است و حدود ۱۲میلیون ایرانی در این بازار فعالیت دارند.

به گزارش ایرنا افزایش شدید قیمت ارزهای دیجیتال از یک سمت و ارزان بودن قیمت برق در کشورمان از جمله دلایل اصلی برای افزایش استخراج‌کنندگان غیرمجاز رمزارز شده و همین امر سبب افزایش میزان مصرف برق شده است. در این رابطه اکبر حسن بکلو،مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان تهران، در زمینه رشد ماینرهای غیرمجاز در استان تهران با اشاره به آمارهای رسمی اعلام کرد: ایران چهارمین کشور استخراج‌کننده رمزارز در جهان است و حدود ۱۲میلیون ایرانی در این بازار فعالیت دارند.وی ادامه داد: تخمین زده می‌شود در کشور حدود ۴۲۷ هزار دستگاه ماینر فعال است که بیش از ۱۴۰۰ مگاوات برق را به‌صورت شبانه‌روزی مصرف می‌کنند.

مدیرعامل توزیع نیروی برق استان تهران افزود: در این استان از ابتدای طرح مقابله با رمزارزهای غیرمجاز تاکنون حدود ۱۰۴ مزرعه غیرمجاز استخراج رمزارز کشف شده و بیش از ۱۴۶۵ دستگاه ضبط شده با توان مصرفی معادل ۳۳۵۹ کیلووات که معادل مصرف حدود ۱۰ هزار واحد مسکونی است و فشار سنگین بر شبکه وارد کرده و موجب ناترازی و کاهش پایداری تامین برق برای مشترکان خانگی و صنعتی شده است. رئیس هیات‌مدیره شرکت توزیع نیروی برق استان تهران با تأکید بر اینکه بیش از ۹۵ درصد این دستگاه‌ها برق غیرمجاز استفاده می‌کنند،گفت:فعالیت مزراع استخراج رمزارز به‌ویژه در قالب واحدهای صنعتی، مصرف غیرمجاز برق را به شدت افزایش داده و ضمن تحمیل فشار به شبکه، باعث اتلاف منابع یارانه‌ای و کاهش توان تولید صنایع شده است.

حسن بکلوافزود:در استان تهران،شهرستان‌های مختلفی درگیرفعالیت‌های غیرمجازاستخراج رمزارز هستند. شهرستان‌هایی مانند پاکدشت،فیروزکوه، ملارد، شهرقدس، کهریزک و مناطق صنعتی در جنوب غرب تهران بیشترین میزان کشف ماینرهای غیرمجاز را داشته‌اند. برای نمونه در ۶ ماهه نخست سال جاری ۸۰ مزرعه غیرمجاز با ۱۳۰۰ دستگاه ماینر کشف شد که مصرف برق آنها معادل ۸ هزار مشترک خانگی بود.

وی درباره روش‌های پنهان‌کاری متخلفان ادامه داد:سارقان برق از روش‌هایی مانند مقر تول، دفن دستگاه‌ها در زیر زمین و استفاده از اشیایهای صنعتی یارانه‌ای بهره می‌برند که شناسایی آنها را دشوار می‌کند.با این حال،تیپ‌های صنعتی شرکت توزیع و گشت‌های نظارتی، همراه با دستگاه‌های امنیتی و انتظامی، به‌صورت مستمر این مراکز را رصد وامتخلفان برخورد می‌کنند.حسن بکلوافزود: در برخی موارد، افراد متخلف تلاش کرده‌اند با نفوذ در برخی مراجع مسیر قانونی را تغییر دهند که این اقدام تضییع حقوق بیت‌المال است و دستگاه قضایی با جدیت در حال رسیدگی است.مدیرعامل شرکت ضمن تقدیرانی از همکاری مردم گفت: همکاری مردم در گزارش موارد مشکوک نقش مهمی در کشف مزراع غیرمجاز داشته و نشان می‌دهد که مردم شبکه برق را «ثروت ملی» خود می‌دانند.

■.....■

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

روزهای آخر شهریور ماه امسال بود که محمدرضا کاویان‌پور، رئیس موسسه تحقیقات آب، گفت: میزان بارش‌های فصل پاییز کمتر از وضعیت نرمال خواهد بود، اینس میزان در بخشی از مناطق مهم کشور مانند نواحی شمالی با کاهش بیشتری همراه می‌شود.اکنون و در تازه ترین اقدام عیسی بزرگزاده سخنگوی صنعت آب کشور،از برگزاری نشست ویژه مدیریت بحران آب شرب تهران با حضور وزیر نیرو و استاندار تهران خبر داد.

در این نشست ضمن مرور آخرین وضعیت سدهای پنج‌گانه و نحوه آبرسانی، میزان کاهش مصرف به دست آمده در سطح استان برای گذار از پاییز فراخشک کنونی تاکافی ارزیابی شد. در نشست مذکور با توجه به مدت زمان تاب آوری بسیار کم سدهای لتیان، ماملو، لار و امیرکبیر و لزوم کاهش برداشت از این سدها، تصمیمات ویژه‌ای برای کاهش مصرف آب شهروندان تهرانی، به میزان حداقل ۱۰ درصد بیشتر از مقدار کنونی اتخاذ شد. بزرگزاده افزود: مقدار کاهش برنامه‌ریزی شده باید از طریق مدیریت توان‌مان وزارت نیرو و شهروندان به دست آید.

در پی کاهش شدید بارندگی‌ها و افت ورودی آب به سدهای استان تهران، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران اعلام کرد که ذخیره فعلی ۱۴ میلیون مترمکعبی در سد امیرکبیر تنها برای تامین آب شرب تهران به مدت کمتر از ۲ هفته کفایت می‌کند.

شروطی همراه بود. وزیر صمت در این باره توضیح داد: «بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی با وزارت صمت همکاری کردند تا به هر یک از دو خودروساز بزرگ کشور ۲۰ همت تسهیلات پرداخت شود، به شرطی که این پرداخت به طور مستقیم به قطعه‌سازان باشد.» در شرایطی سیاستگذار از اعطای اعتبار به خودروسازی کشور برای تزریق به صنعت قطعه خبر داده که سوال اساسی که به ذهن خطور می‌کند این است که آیا تزریق پول به صنعتی که از ساختار نامطلوبی برخوردار است، نجات‌بخش خواهد بود؟ این پرسش را با دو اقتصاددان

و استاد دانشگاه در میان گذاشتیم. مرتضی افقه، استاد دانشگاه و تحلیلگر مسائل اقتصادی در پاسخ به این پرسش می‌گوید: «همواره یکی از اشتباهات سیاستگذار این بوده که ریشه ناکامی در اقتصاد و صنایع را در کمبود پول جست‌وجو می‌کند، اما واقعیت امر چیز دیگری است.» وی ادامه داد: «ریشه ناکامی را می‌توان در به‌کارگیری و استخدام افرادی جست‌وجو کرد که بدون شایستگی و توان مدیریتی کافی سمتی را در یک شرکت یا اداره بر عهده می‌گیرند، بنابراین بهره‌وری لازم را ندارند.» افقه با اشاره به چرخه باطل در صنعت خودرو و قطعه، گفت: «در شرایطی که انتظار می‌رود مدیران لایقی مسوولیت امور را بر عهده بگیرند تا بهره‌وری دستگاه‌های اجرایی را بالا ببرند و هزینه‌ها را تقلیل ببخشند، در مقابل سیاستگذار با هدف حل و فصل مشکلات اقدام به تزریق پول می‌کند.»

وی افزود: «این پول وقتی وارد چرخه صنایع می‌شود، در نهایت هدر می‌رود و زبان‌دهی آغاز می‌شود. نتیجه این امر تعطیلی صنایع و کارخانجات و موج جدید بیکاری خواهد بود. در ادامه مسوولان باز هم ناچار خواهند شد که برای کاهش زبان‌دهی پول تزریق کنند و این چرخه بار دیگر تکرار خواهد شد.» این استاد دانشگاه در پایان، تزریق پول را تنها یک مسکن دانسته و راهکار نجات صنعت را افزایش بهره‌وری با به‌کارگیری متخصصان عنوان کرد. سهراب دل‌انگیزان، دیگر استاد دانشگاه هم با اشاره به اینکه تزریق اعتبار اثر مثبتی به دنبال نخواهد داشت، به دنیای اقتصاد گفت: «این پول باید به خودروساز داده شود تا ظرفیت تولید و کیفیت محصولات خود را ارتقا دهد تا سر آخر منافع ملی تامین شود.» به گفته وی، «این خودروساز است که باید تصمیم بگیرد چه نیازی دارد و آن را چگونه پوشش دهد.» این استاد دانشگاه تأکید کرد: «ما نیازمند اصلاح ساختاری در چارچوب سهامداری خودروساز هستیم.» برای آگاهی از این مساله که در نشست اخیر با فعالان اقتصادی چه گذشت و چه تصمیماتی اتخاذ شد، نظر دو فعال صنعت قطعه را نیز جویا شدیم.

آرش محبی‌نژاد، دبیر انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودروی کشور نیز با اشاره به برگزاری جلسه فعالان اقتصادی با وزیر صمت، به دنیای اقتصاد گفت: «وزیر صمت در این جلسه ادعاان داشتند که در پی مذاکرات با رئیس بانک مرکزی، اعطای تسهیلات به خودروسازان و تزریق آن به صنعت قطعه تصویب شده است.»وی ادامه داد: «درباره اعطای تسهیلات و تزریق اعتبار توافق شده اما به صورت شکلی ممکن است بانک مرکزی تصمیم بگیرد مصوبه‌ای در قالب هیات عالی ارائه کند.»

دبیر انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودروی کشور در ادامه در پاسخ به این پرسش که آیا تزریق اعتبار می‌تواند پاسخگوی مشکلات عدیده صنعت قطعه باشد، به دنیای اقتصاد گفت: «با تزریق اعتبار مشکل خودروسازان و قطعه‌سازان حل نخواهد شد؛ منتی‌ا اگر این تسهیلات در قالب دادن تسهیلات، این صنعت از بین می‌رود.»

وی ادامه داد: «تزریق اعتبار ۴۰ همتی جلوی مرگ صنعت را می‌گیرد، اگر این اعتبار تزریق شود، در مرحله بعدی می‌توان روی اصلاح شیوه قیمت‌گذاری و اصلاح ساختار سیاست‌گذاری خودرو و بازطراحی نحوه اداره خودروسازان کشور و سیاست‌گذاری حاکمیت به‌جای دخالت مدیریتی و بنگاه‌داری و نظارت راهبردی به‌جای تصدی‌گری حساب کرد.» این فعال صنعت قطعه در پایان ابراز امیدواری کرد که «آینده صنعت خودرو را می‌توان با تدوین سند چشم‌انداز بلندمدت که در گذر زمان با تغییر دولت‌ها و مجلس‌ها کتار گذاشته نشود، متحول کرد. این بلندمدت‌گرایی در تزریق اعتبار خودروسازی را احیا می‌کند و راه‌حل نهایی نیست، بلکه درمانی موقت است تا این صنعت به حیات خود ادامه دهد.»

محمدرضا نجفی‌منش، رئیس انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودروی کشور نیز در پاسخ به این پرسش که آیا تزریق اعتبار ۴۰ همتی به دو خودروساز بزرگ کشور می‌تواند پاسخگوی مشکلات فراوان صنعت قطعه باشد یا خیر؛ به دنیای اقتصاد گفت: «وضعیت صنعت قطعه را می‌توان به بیماری تشبیه کرد که دچار ایست قلبی شده است، این تنفس کوتاه می‌تواند آن را از مرگ حتمی نجات دهد.» وی در ادامه خواستار اعطای فوری تسهیلات به صنعت قطعه شد و در این باره گفت: «این امر نباید در کش‌وقوس شرفیات اداری گرفتار آید، چراکه الان بسیاری از واحدهای تولیدی که سابقه فعالیت ۲۰ تا ۳۰ ساله دارند، ناچار به تعدیل نیرو شده‌اند.» نجفی‌منش با اشاره به تعدیل نیرو در صنعت قطعه گفت: «تنها از ابتدای امسال، ۸۰ هزار نفر در کل کشور کار خود را از دست داده‌اند.»

وی با اشاره به اینکه اعطای تسهیلات در هیات دولت مطرح شده و در صورت عملیاتی‌شدن جلوی توقف تولید را خواهد گرفت، ادامه داد: «البته این تنها یک روش موقتی است، در ادامه ضروری است که سیاست قیمت‌گذاری اصلاح شود، واگذاری خودروسازان به سرانجام برسد و سازمان حمایت تنها نقش نظارتی را بر عهده بگیرد.»

رئیس انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودروی کشور با اشاره به اینکه از آنجایی‌که سود تسهیلات اعطایی باید پرداخت شود، نیازمند سازوکار حمایتی دیگری هستیم، اظهار کرد: «آنچه که اهمیت دارد این است که وضعیت سهام‌های تودلی خودروسازان تعیین تکلیف شود و مدیریت به دست بخش خصوصی واقعی بیفتد.» وی با تأکید بر اختصاص ارز به ساخت تولید داخل، ادامه داد: «وزیر صمت نیز وعده داده که اولویت ارز تخصیصی را به بخش تولید بدهد که به نظر می‌رسد به‌زودی عملیاتی خواهد شد.» نجفی‌منش در پاسخ به این پرسش که با توجه به تحولات سیاسی رخ داده در کشور زیر سایه پاشند مکانیسم ماشه، آیا نگرانی از بابت محدودیت‌های ارزی دارید یا خیر، گفت: «مهم‌تر از تحریم خارجی، تحریم داخلی است که باید حل و فصل شود و در ادامه قادر خواهیم بود تحریم‌های بین‌المللی را مدیریت کنیم.»

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

روزهای آخر شهریور ماه امسال بود که محمدرضا کاویان‌پور، رئیس موسسه تحقیقات آب، گفت: میزان بارش‌های فصل پاییز کمتر از وضعیت نرمال خواهد بود، اینس میزان در بخشی از مناطق مهم کشور مانند نواحی شمالی با کاهش بیشتری همراه می‌شود.اکنون و در تازه ترین اقدام عیسی بزرگزاده سخنگوی صنعت آب کشور،از برگزاری نشست ویژه مدیریت بحران آب شرب تهران با حضور وزیر نیرو و استاندار تهران خبر داد.

در این نشست ضمن مرور آخرین وضعیت سدهای پنج‌گانه و نحوه آبرسانی، میزان کاهش مصرف به دست آمده در سطح استان برای گذار از پاییز فراخشک کنونی تاکافی ارزیابی شد. در نشست مذکور با توجه به مدت زمان تاب آوری بسیار کم سدهای لتیان، ماملو، لار و امیرکبیر و لزوم کاهش برداشت از این سدها، تصمیمات ویژه‌ای برای کاهش مصرف آب شهروندان تهرانی، به میزان حداقل ۱۰ درصد بیشتر از مقدار کنونی اتخاذ شد. بزرگزاده افزود: مقدار کاهش برنامه‌ریزی شده باید از طریق مدیریت توان‌مان وزارت نیرو و شهروندان به دست آید.

در پی کاهش شدید بارندگی‌ها و افت ورودی آب به سدهای استان تهران، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران اعلام کرد که ذخیره فعلی ۱۴ میلیون مترمکعبی در سد امیرکبیر تنها برای تامین آب شرب تهران به مدت کمتر از ۲ هفته کفایت می‌کند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

روزهای آخر شهریور ماه امسال بود که محمدرضا کاویان‌پور، رئیس موسسه تحقیقات آب، گفت: میزان بارش‌های فصل پاییز کمتر از وضعیت نرمال خواهد بود، اینس میزان در بخشی از مناطق مهم کشور مانند نواحی شمالی با کاهش بیشتری همراه می‌شود.اکنون و در تازه ترین اقدام عیسی بزرگزاده سخنگوی صنعت آب کشور،از برگزاری نشست ویژه مدیریت بحران آب شرب تهران با حضور وزیر نیرو و استاندار تهران خبر داد.

در این نشست ضمن مرور آخرین وضعیت سدهای پنج‌گانه و نحوه آبرسانی، میزان کاهش مصرف به دست آمده در سطح استان برای گذار از پاییز فراخشک کنونی تاکافی ارزیابی شد. در نشست مذکور با توجه به مدت زمان تاب آوری بسیار کم سدهای لتیان، ماملو، لار و امیرکبیر و لزوم کاهش برداشت از این سدها، تصمیمات ویژه‌ای برای کاهش مصرف آب شهروندان تهرانی، به میزان حداقل ۱۰ درصد بیشتر از مقدار کنونی اتخاذ شد. بزرگزاده افزود: مقدار کاهش برنامه‌ریزی شده باید از طریق مدیریت توان‌مان وزارت نیرو و شهروندان به دست آید.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه برای مدیریت بحران آب شرب تهران خبرداد. به گزارش «ایرنا» کاهش شدید بارش‌ها در کشور پائیزی خشک را برای اسدال رقم زده است؛ همین امر سبب شده منابع آب سطحی کشور که تاکنون بخشی از آب مورد نیاز است با کمبود شدید روبه‌رو شوند.

❖ **شرایط سخت آبی در تهران**
همزمان با کاهش شدید بارش‌ها در کشور و به‌خصوص تهران سنگنگوی صنعت آب از اتخاذ تصمیم‌های ویژه